

Compensació de biodiversitat, pràctica perillosa

Cèsar Blanché

BioC-GReB, Laboratori de Botànica, Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona, Av. Joan XXIII s/n, 08028 Barcelona. cesarblanche@ub.edu

Publicat *on-line*: 14 de març de 2014

El Regne Unit i Austràlia assagen una nova pràctica de gestió del territori, la compensació de biodiversitat (*Biodiversity offsetting*), que permet construir en espais naturals a canvi de compensar amb la creació de noves àrees “naturals” de substitució en d’altres indrets. Els estudis pilot anunciats resten incomplets i els indicadors indiquen el fracàs d’aitals experiments.

La situació de crisi del sector de la construcció al nostre país pot fer semblar que les obres de desenvolupament i de transformació, que fins fa pocs anys representaven l’amença més seriosa per als hàbitats i les espècies de flora, resten aturades i ens permeten respirar tranquils. Però només ho sembla. Ja dèiem, [a propòsit del projecte d’Eurovegas](#) que "si, d’una banda, és cert que l’alentiment de l’activitat econòmica pot desaccelerar la transformació/destrucció dels hàbitats (una bona notícia, atès que aquesta és la causa majoritària d’amença per a la flora als països mediterranis, cf. Sàez *et al.*, 2010) , no ho és menys que no és pas el fruit d’un convenciment o d’una planificació estratègica, sinó d’una simple limitació temporal de finançament que, quan pugui tornar a alimentar el sistema, pot continuar al mateix ritme o superior (i, en tot cas, les obres es faran amb menys recursos i, doncs, amb menys mesures correctores)". Farem bé d’estar atents a nous intents de reviure el boom constructiu.

En societats de tradició liberal, com les anglosaxones, i amb governs conservadors (el nom, quina paradoxal!) comença a difondre’s una alternativa per reprendre l’estímul a la construcció permissiva anomenada “Compensació de biodiversitat” (*Biodiversity offsetting*) i que és aplicada al Regne Unit (des de 2012), emmirallant-se en la pràctica anterior a Austràlia, país on va iniciar-se una dècada abans.

La base de la “Compensació de biodiversitat”, en el fons no és cosa nova. De fet, als Estats Units, per exemple, la gran experiència acumulada en plans de reintroducció o de translocació de flora ve originada precisament per l’autorització per part de les administracions ambientals de grans obres, a canvi de “traslladar” les poblacions a indrets propers no afectats, pràctica poc corrent a Europa continental i mediterrània. En el *Biodiversity offsetting*, l’operació es planteja per compensació: s’autoritza la construcció en finques de boscos o hàbitats naturals (on estaria prohibida pel planejament urbanístic), a canvi de compensar l’acció per la generació *ex novo* d’espais “naturals” on es “crea” biodiversitat en llocs de poca qualitat ambiental. Se suposa que l’intercanvi és

“equivalent”, no hi ha pèrdua neta de biodiversitat i, per tant, es parla de “compensació”. Segurament a nosaltres ens sona de manera similar a les permutes urbanístiques d’edificabilitat que s’han practicat a tants Ajuntaments catalans en els darrers quinze o vint anys (que també han afectat, per cert, zones verdes no edificables).

Figura 1. Campanya de 140 entitats naturalístiques britàniques contra la compensació de biodiversitat. En aquesta imatge, convocatòria a un acte a Edimburg, el passat novembre de 2013.

No es pot negar que la proposta és agosarada i, per descomptat, ha hagut de comptar amb alguna mena d’aval per part d’autoritats ambientals i de cercles científics. La manera de plantejar-ho era amb sordina: es tracta d’un pla pilot, que serà objecte d’un seguiment i d’una avaluació (vegeu [DEFRA, 2013](#), l’oficina governamental que gestiona la compensació de biodiversitat). Fa un parell de dies, el diari [The Guardian](#) publicava un article signat per **John Vidal** que es fa ressò del fracàs de les presumptes proves pilot i del resultat de les avaluacions. La polèmica està servida.

Figura 2. Wotton-under-Edge, Gloucestershire, una de les localitats britàniques on s’aplica el sistema de *Biodiversity Offsetting*.

Els grups naturalistes argumenten que la iniciativa és un xec en blanc per construir en qualsevol lloc, mentre que el govern britànic assegura que qualsevol dany a la biodiversitat serà compensat. *The Guardian* revela que no hi ha resultats de les proves pilots i el govern addueix que el projecte compta amb l'aval de l'experiència australiana. Afortunadament, el diari ha entrevistat **Philip Gibbons**, investigador en conservació de la biodiversitat de l'Australian National University, que anuncia que la compensació ha dut a més destrucció d'hàbitats naturals i que el govern australià no té dades que avalin el programa. Pressionat, el govern britànic albira una possible sortida: sotmetre a consulta o referèndum la mesura (!)

Davant la possibilitat que un dia arribin aquest tipus de propostes al nostre país, caldrà recordar l'experiència australiana: no es pot reconstruir de zero un ecosistema funcional de manera senzilla, amb tota la seva complexitat. Com a contrapunt, el govern britànic, ha establert uns indicadors extremadament simplificats de quantificació de biodiversitat, que permetin superar amb facilitat les avaluacions dels nous llocs. Queda advertit el perill de prescindir dels coneixements científics (massa complexos, massa cars) per obrir la porta al ràpid desenvolupament amb la cobertura (sarcàstica) d'incrementar la biodiversitat en llocs nous!

Bibliografia citada

- **DEFRA** (Department for Environment, Food & Rural Affairs , UK) (2013) - Biodiversity offsetting. Guidance and information on biodiversity offsetting for providers and developers of offsetting schemes. Disponible a <<https://www.gov.uk/biodiversity-offsetting>> [Accés 13/3/2014]
- **Sàez, L., P. Aymerich & C. Blanché** (2010). [*Libre Vermell de les plantes vasculares endèmiques i amenaçades de Catalunya*](#). Argania editio, Barcelona.
- **Vidal, J.** (2014). UK mulls biodiversity offsetting despite practice 'disappointing' in Australia. *The Guardian* (11/3/2014). Disponible a <<http://www.theguardian.com/environment/2014/mar/11/owen-paterson-bidiversity-offsetting>> [Accés 13/3/2014]

Editat per: Alba Pau

Citació recomanada: Blanché, C. 2014. *E-Opinió núm. 30: Compensació de biodiversitat, pràctica perillosa*. Portal de Biologia de la Conservació de plantes. Laboratori de Botànica, Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona. URI: <http://hdl.handle.net/2445/122540>

Aquesta obra està subjecta a una llicència de [Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 Espanya de Creative Commons](#)

